

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: 3S/5/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0924100023
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Lenka Figulová
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2026:0924100023.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ing. Lenky Figulovej, a členov senátu Mgr. Michala Magura a Mgr. Jany Fandákovvej, LL.M., v právnej veci žalobcu: A. B. C., nar. XX. XXXX XXXX, trvale bytom: 080 01 Prešov, korešpondenčná adresa: D. XX, XXX XX D., právne zastúpeného Mgr. et Mgr. Dušanom Strakom, advokátom, so sídlom: Námestie legionárov č. 5, 080 01 Prešov, proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, Kancelária Prešov, so sídlom: Masarykova 10, 080 01 Prešov, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. KaPO-147059/22935/2023-152278/2023 zo dňa 29. decembra 2023, takto

rozhodol:

- Žalobu zamietam.
- Účastníkom konania právo na náhradu trov konania nepriznávam.

odôvodnenie:

I.
Priebeh administratívneho konania

1. Rozhodnutím č. KaPO-147059/22935/2023-152278/2023 zo dňa 29. decembra 2023 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) žalovaný nepriznal žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci, a to podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v platnom a účinnom znení (ďalej aj „zákon o právnej pomoci“).

2. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovaný uviedol, že žalobca žiadosťou doručenou dňa 11. decembra 2024 požiadal o poskytnutie právnej pomoci (ďalej aj „žiadosť o poskytnutie právnej pomoci“) vo veci dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č.k. 3Co/56/2023-506 zo dňa 03. októbra 2023 a dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č.k. 3Co/55/2023-502 zo dňa 03. októbra 2023. Obidve rozhodnutia súvisia s vecou vedenou na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 19C/14/2022, avšak z dôvodu ich rozdielneho predmetu bola žiadosť opatrením č. Op-KaPO/8/2023 zo dňa 18. decembra rozdelená, a pod č. KaPO/22935/2023 bolo následne vedené konanie vo veci dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č.k. 3Co/56/2023-506 zo dňa 03. októbra 2023.

3. Z listín predložených žalobcom žalovaný zistil, že Okresný súd Prešov uznesením č.k. 19C/14/2022-398 zo dňa 26. mája 2023 neodkladným opatrením nariadil žalovanému 3/ E. F., aby sa zdržal konania, ktorým by predal, scudzil alebo zaťažil právom tretích osôb nehnuteľnosti tam vedené, v prevyšujúcej časti návrh zamietol a náhradu trov konania stranám nepriznal. Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 3Co/56/2023-506 zo dňa 03. októbra 2023 odvolanie žalobcu proti uzneseniu súdu

prvého stupňa odmietol z dôvodu, že žalobca nebol osobou oprávnenou na podanie odvolania, nakoľko ním napadnuté rozhodnutie nebolo v jeho neprospech (podľa § 359 v spojení s § 386 písm. b) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v platnom a účinnom znení; ďalej aj „CSP“).

4. Žalobca v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci (časť B.1) uviedol: „Zúfalý pokus sudcov ako nezákonne zamietnuť moje odvolanie proti dvom UZ OS, dokonca ma pozbaviť svojprávnosti proti exaktným dôkazom, ktoré sú jednoznačne v môj prospech“. Dôvody dovolania nekonkretizoval.

5. Žalovaný mal za to, že žalobca mieni podať dovolanie proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

6. Žalobca podľa žalovaného nepreukázal existenciu podmienok na podanie dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č.k. 3Co/56/2023-506 zo dňa 03. októbra 2023. Uznesenie o odmietnutí odvolania žiadateľa ako žalobcu proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým sa žiadateľovi ako žalobcovi vyhovel, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu podľa § 420 CSP (nie je rozhodnutím vo veci samej ani rozhodnutie, ktorým sa konanie končí) a jeho prieskum v dovolacom konaní je vylúčený podľa § 421 ods. 1, 2 CSP, preto nie je splnená objektívna podmienka prípustnosti dovolania.

7. Nakoľko vo veci nebola splnená podmienka, že spor nie je zrejme bezúspešný, žalobca nesplnil jednu z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc. Preto nebolo nevyhnutne potrebné zaujať stanovisko k tomu, či žalobca spĺňa podmienku stavu materiálnej núdze a podmienku hodnoty sporu. Nesplnenie uvedenej podmienky malo za následok negatívne rozhodnutie žalovaného o nároku na poskytovanie právnej pomoci.

8. Žalobcovi nebola priznaná ani predbežná právna pomoc z dôvodu plynutia lehoty na podanie dovolania, ktorá mala uplynúť dňa 03. januára 2024 (časť D. žiadosti o poskytnutie právnej pomoci), a to z dôvodu, že žalovaný rozhodol o nároku na právnu pomoc ešte pred uplynutím žalobcom označenej lehoty (§ 11 ods. 1 zákona o právnej pomoci).

II.

Konanie pred správnym súdom

9. Žalobou zo dňa 10. januára 2024, včas podanou na Správnom súde v Košiciach toho istého dňa, sa žalobca domáhal voči žalovanému zrušenia rozhodnutia žalovaného č. KaPO-147059/22935/2023-152278/2023 zo dňa 29. decembra 2023 (v žalobe uvedený nesprávny dátum vydania rozhodnutia 21. december 2023, pozn.), vrátenia veci na nové prejednanie a rozhodnutie, a priznania náhrady trov konania.

10. Žalobca v správnej žalobe zdôraznil, že žalovaný mu svojím nezákonným postupom zabránil podať riadne a včas dovolanie. Formuloval námietky vo vzťahu ku sudcom Krajského súdu v Prešove, a má za to, že žalovaný je zodpovedný za prebiehajúce súdne konania ako aj za konania, ktoré už skončili. Požiadaval o pridelenie advokáta na zastupovanie v konaní. Vyjadril pochybnosť, či nedošlo k porušeniu jeho základných práv na súdnu ochranu s poukazom na čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Na preukázanie svojich tvrdení žalobca navrhol vypočuť ako svedkov zamestnancov žalovaného, Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, sudcov Krajského súdu v Prešove, a iných. V prílohe správnej žaloby predložil uznesenie Krajského súdu v Prešove č.k. 3Co/55/2023-502 zo dňa 03. októbra 2023, č.k. 3Co/56/2023-506 zo dňa 03. októbra 2023 a dovolanie zo dňa 03. januára 2024, a prílohu s názvom „Príloha o stave súdnictva na Slovensku z pohľadu bývalého občana s vlastnou skúsenosťou ku dňu 01.06.2024“ (ďalej len „príloha o stave súdnictva“).

11. Žalobca žiadal nariadenie pojednávania.

12. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo dňa 04. novembra 2024 uviedol, že správnu žalobu žalobcu považuje za nedôvodnú a napadnuté rozhodnutie za vecne správne a zákonné. Zdôraznil, že žalobca

v správnej žalobe neuviedol dôvod zrušenia napadnutého rozhodnutia podľa § 191 SSP. Navrhol, aby správny súd správnu žalobu zamietol.

13. Žalovaný nariadenie pojednávania nežiadal.

14. Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 16. januára 2025 k vyjadreniu žalovaného, a v doplnení vyjadrenia zo dňa 01. marca 2025, zotrval na svojich predchádzajúcich vyjadreniach. Upriamil pozornosť na doručovanie písomností a požiadal o ustanovenie advokáta na zastupovanie v súdnom konaní, ktorý by podal právne kvalifikovanú správnu žalobu. Predložil prílohu o stave súdnictva, rozhodnutia žalovaného o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci s doručenkami (7 rozhodnutí), rozhodnutia žalovaného o predbežnom poskytnutí právnej pomoci, zastavení konania, a iné (8 rozhodnutí), rozhodnutia riaditeľa Centra právnej pomoci o zamietnutí odvolania s doručenkami (11 rozhodnutí), a opatrenia riaditeľa o vybavení podnetu s doručenkami (2). Uvedené prílohy žalobca predložil súdu opätovne dňa 14. marca 2025 (2 x), pričom uvedené listiny sa týkali iných konaní.

15. Žalovaný sa k vyjadreniam žalobcu, ktoré mu boli doručené dňa 16. apríla 2025, nevyjadril.

16. Listom zo dňa 07. februára 2024 a listom zo dňa 06. mája 2025 súd poučil žalobcu, že v predmetnom konaní nemusí byť zastúpený advokátom (§ 49 ods. 2 písm. d) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v platnom a účinnom znení – ďalej aj „SSP“), a opätovne aj o možnosti zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (ďalej aj „Centrum“). So žiadosťou o ustanovenie advokáta súd odkázal žalobcu na Centrum (§ 26 ods. 2 SSP). Zároveň bol žalobca poučený aj o možnosti zastúpenia advokátom na základe osobitne udelenej plnej moci (§ 24 ods. 4 zák. č. 586/2003 Z.z. o advokácii).

17. Listom zo dňa 04. júna 2025, na základe žiadosti súdu o poskytnutie súčinnosti, žalovaný súdu oznámil, že žalobca nepožiadala Centrum o poskytnutie právnej pomoci v právnej veci o preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

18. Správny súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 26. marca 2026. Právny zástupca žalobcu zotrval na doterajšej argumentácii. Žalovaný svoju neúčasť na pojednávaní ospravedlnil a súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti.

III.

Aplikované ustanovenia právnych predpisov

19. Podľa § 3 ods. 1 zákona o právnej pomoci, tento zákon sa vzťahuje na poskytovanie právnej pomoci:

- a) v občianskoprávných veciach, obchodnoprávných veciach, pracovnoprávných veciach, rodinnoprávných veciach, v konaniach o oddelení podľa osobitného predpisu, v konaní pred súdom v správnom súdnictve a v týchto veciach aj v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky (ďalej len „vnútroštátne spory“),
- b) v cezhraničných sporoch v občianskoprávných veciach, obchodnoprávných veciach, pracovnoprávných veciach a v rodinnoprávných veciach,
- c) v azylových veciach, v konaní o administratívnom vyhostení a v týchto veciach aj v konaní pred súdom v správnom súdnictve a v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky,
- d) oznamovateľovi protispoločenskej činnosti v konaniach súvisiacich s podaním oznámenia okrem trestného konania a konania o správnom delikte, a
- e) osobe, voči ktorej bola pozastavená účinnosť pracovnoprávneho úkonu podľa osobitného predpisu v konaniach súvisiacich s podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

20. Podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona o právnej pomoci, na účely tohto zákona je právnou pomocou poskytovanie právnych služieb osobe oprávnenej podľa tohto zákona v súvislosti s uplatňovaním jej práv, ktoré zahŕňajú najmä právne poradenstvo, pomoc pri mimosúdnych konaniach, vrátane sprostredkovania riešenia sporov formou mediácie, spisovanie podaní na súdy, zastupovanie v konaní pred súdmi a vykonávanie úkonov s tým súvisiacich a úplné alebo čiastočné uhrádzanie nákladov s tým spojených.

21. Podľa § 6 ods. 1 zákona o právnej pomoci, fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak:

- a) jej príjem nepresahuje 1,4 násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojim majetkom,
- b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslieť v peniazoch.

22. Podľa § 8 zákona o právnej pomoci, pri posudzovaní bezúspešnosti sporu centrum prihliadne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremičalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

23. Podľa § 11 ods. 1 zákona o právnej pomoci, žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci. O predbežnom poskytnutí právnej pomoci centrum rozhodne bez zbytočného odkladu ešte pred rozhodnutím o nároku na poskytnutie právnej pomoci.

24. Podľa § 11 ods. 2 zákona o právnej pomoci, rozhodnutie o predbežnom poskytnutí právnej pomoci musí obsahovať okrem náležitostí podľa osobitného predpisu aj poučenie žiadateľa o možnosti dodatočného vyúčtovania trov vo výške určenej osobitným predpisom, ak sa po posúdení podmienok na vznik nároku na poskytnutie právnej pomoci zistí, že žiadateľ nespĺňa podmienky na priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci. Proti tomuto rozhodnutiu nie je možné podať opravný prostriedok.

25. Podľa § 357 CSP, odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o

- a) zastavení konania,
- b) odmietnutí podania vo veci samej,
- c) odmietnutí žaloby na obnovu konania,
- d) návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia,
- e) zrušení neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia podľa § 334 a 335 ods. 1,
- f) návrhu na opravu chýb v písaní a počítaní a iných zrejmych nesprávnych, okrem odôvodnenia,
- g) zamietnutí návrhu na doplnenie rozsudku,
- h) zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie,
- i) návrhu na predbežnú vykonateľnosť rozsudku,
- j) odklade vykonateľnosti rozhodnutia,
- k) povinnosti zložiť zábezpeku vo veciach práva duševného vlastníctva,
- l) zabezpečení dôkazného prostriedku,
- m) nároku na náhradu trov konania,
- n) prerušenia konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164,
- o) návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia, o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia a vo veciach výkonu cudzieho rozhodnutia,
- p) postúpení právomoci do cudziny.

26. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

27. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

28. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

29. Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

IV.

Právne posúdenie veci správnym súdom

30. Správny súd ako súd vecne a miestne príslušný (§ 10 v spojení s § 13 ods. 1 SSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (§ 134 ods. 1 SSP) a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, a preto ju v súlade s § 190 SSP zamietol.

31. Predmetom súdneho prieskumu bolo posúdenie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KaPO-147059/22935/2023-152278/2023 zo dňa 29. decembra 2023, ktorým žalovaný nepriznal žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci v právnej veci dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č.k. 3Co/56/2023-506 zo dňa 03. októbra 2023, ktorým bolo odmietnuté odvolanie žalobcu podané proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č.k. 19C/14/2022-398 zo dňa 26. mája 2023 o nariadení neodkladného opatrenia, vydaného v prospech žalobcu, a to z dôvodu zrejmej bezúspešnosti sporu, keď žalovaný zistil, že nie sú splnené objektívne podmienky prípustnosti dovolania.

32. Úvodom správny súd upriamuje pozornosť, že účelom zákona o poskytovaní právnej pomoci je vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv. Konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci v zmysle zákona o poskytovaní právnej pomoci sa pred Centrom príslušným na rozhodovanie (žalovaným) začína podaním písomnej žiadosti, ktorú podáva žiadateľ na určenom tlačive. Žiadateľ k žiadosti (alebo na výzvu Centra) je povinný predložiť podklady týkajúce sa skutočností rozhodujúcich na posúdenie nároku na poskytnutie právnej pomoci, prípadne aj Centrum podľa možnosti zabezpečí doklady a iné potrebné údaje, ktoré vyžiada od štátnych orgánov, obcí, notárov a iných právnických osôb a fyzických osôb. Následne, Centrum rozhodne o žiadosti do 30 dní od doručenia žiadosti, ktorá spĺňa vyššie uvedené náležitosti.

33. Nárok fyzickej osoby na poskytovanie právnej pomoci v zmysle zákona o poskytovaní právnej pomoci nie je bezhraničný, v konaní podľa zákona o právnej pomoci je pre priznanie nároku na poskytnutie takejto pomoci nevyhnutne potrebné preukázať, aby žiadateľ o právnu pomoc splnil kumulatívne všetky zákonom stanovené podmienky pre priznanie takéhoto nároku vyplývajúce predovšetkým z ust. § 6, resp. § 6a v spojení s § 7 a § 8 zákona o právnej pomoci. Jednou zo zákonom stanovených podmienok je aj preukázanie, že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu.

34. Žalovaný sa za účelom rozhodnutia o nároku fyzickej osoby na poskytnutie právnej pomoci preto musí obligatórne zaoberať otázkou zrejmej bezúspešnosti sporu, pretože bez overenia podmienky, že nejde o „zrejmu bezúspešnosť sporu“, nemožno požadovaný nárok na poskytnutie právnej pomoci priznať, a to ani v prípade, ak by žiadateľ splnil ďalšie dve podmienky uvedené v § 6 ods. 1 zákona o právnej pomoci (žiadateľ sa nachádza v stave materiálnej núdze a hodnota sporu prevyšuje minimálnu mzdu). Je nevyhnutné, aby bezúspešnosť sporu žiadateľa bola taká jednoznačná, že je zrejma už na základe zbežného posúdenia veci. V opačnom prípade ide len o možnú bezúspešnosť sporu, ktorá sama o sebe nevyklučuje žiadateľa z nároku na poskytnutie právnej pomoci. Zamietnutie práva na poskytovanie právnej pomoci z tohto dôvodu bude preto možné iba v jednoznačných prípadoch (záver vyplývajúci z rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6S/58/2018 zo dňa 08. júla 2021 potvrdeného rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžo/36/2011 zo dňa 22. augusta 2012, obdobne rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sžo/55/2016 zo dňa 28. marca 2018). Rozsah posúdenia zrejmej bezúspešnosti sporu je v kompetencii žalovaného a závisí od okolností konkrétneho prípadu (záver vyplývajúci z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžo/36/2011 zo dňa 22. augusta 2012).

35. Nakoľko správny súd nie je v zásade súdom „skutkovým“, základným predpokladom úspechu v konaní pred ním je podanie náležite odôvodnenej správnej žaloby. Vymedzenie žalobných bodov v správnej žalobe je pritom v správnom súdnictve rozhodujúce pre úspech vo veci a ich zmena je časovo striktno limitovaná. V tejto súvislosti správny súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Asan 2/2020 zo dňa 29. septembra 2021, v ktorom tento uviedol: „19. Na tomto mieste považuje kasačný súd za dôležité zdôrazniť, že správny súd preskúmava rozhodnutie orgánu verejnej správy predovšetkým v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (tzv. v medziach žaloby). Rozsahom tvrdení uvedených v žalobe je správny súd viazaný a nemôže ho prekročiť. Tu platí v správnom súdnictve koncentračná zásada, keď žalobca môže žalobné dôvody síce meniť, no rozširovať ich môže len do konca lehoty na podanie žaloby. Po uplynutí tejto lehoty už nie je možné v priebehu konania vznášať ďalšie námietky a výhrady proti žalobou napadnutému rozhodnutiu, a to ani v replike na vyjadrenie žalovaného, ani na pojednávaní. To znamená, že k žalobným bodom uplatneným po uplynutí lehoty na podanie žaloby správny súd nemôže prihliadnuť. Taktiež súd nemôže v odôvodnení svojho rozhodnutia argumentovať dôvodom, ktorý žalobca v rámci žaloby neuplatnil (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžo/34/2010 z 25. novembra 2010).“

36. Po komplexnom a dôslednom posúdení námietok žalobcu smerujúcich proti napadnutému rozhodnutiu správny súd dospel k záveru, že žalobca považuje napadnuté rozhodnutie za nezákonné z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (zákonný dôvod zrušenia rozhodnutia podľa § 191 ods. 1 písm. c) SSP) z dôvodu nesprávneho záveru o nesplnení podmienok na podanie dovolania, teda aj na poskytnutie právnej pomoci.

37. V tejto súvislosti má súd za potrebné ozrejmiť, že právnym posúdením veci je činnosť orgánu verejnej správy, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl orgánu verejnej správy pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, kedy orgán verejnej správy podriadil zistený skutkový stav pod právnu normu, ktorá sa na vec nevzťahuje alebo sa nevzťahuje v uvedenom rozsahu. O nesprávne právne posúdenie ide aj vtedy, ak orgán verejnej správy aplikoval nesprávny právny predpis alebo síce použil správny právny predpis, no tento chybné vyložil, v dôsledku čoho došiel k nesprávnym právnym záverom.

38. Rozhodujúcou pre záver žalovaného o nepriznaní právnej pomoci z dôvodu zrejmej bezúspešnosti sporu bola otázka (ne)prípustnosti dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č.k. 3Co/56/2023-506 zo dňa 03. októbra 2023.

39. Správny súd v prvom rade posúdil prípustnosť dovolania v súlade s § 420 CSP, pričom v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo/157/2017 (obdobne uznesenie sp. zn. 2Cdo/60/2019), z ktorého vyplýva, že „základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.“

40. 9.2. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 CSP, dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení.

41. 9.3. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

42. 10. Najvyšší súd nespochybňuje, že rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej môže byť - za istých predpokladov - tiež uznesenie odvolacieho súdu. O také rozhodnutie ide v prípade uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia na základe takého návrhu, spolu s ktorým, prípadne po podaní ktorého nebola podaná nadväzujúca žaloba (teda návrh na určité rozhodnutie vo veci samej). K tomu záveru dospel najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 8 Cdo 83/2017, v ktorom uviedol, že „rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu.“

Taká situácia môže nastať v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia podaných po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu“. Výpočet prípadov, v ktorých rozhodnutie odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení je rozhodnutím vo veci samej, podal obdobným spôsobom najvyšší súd tiež v rozhodnutí sp. zn. 5 Obdo 76/2016. Dovolací súd k tomu poznamenáva, že tieto právne náhľady sú zastávané aj v odbornej právnickej literatúre (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 458)“.

43. Vychádzajúc z uvedeného správny súd dospel k záveru, že v tu súdnej veci rozhodnutie, proti ktorému by dovolanie smerovalo, nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Nie je tak naplnená zákonná podmienka prípustnosti dovolania vyplývajúca z § 420 CSP (žalobca po podaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podal žalobu o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, a civilné sporové konanie je vedené na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7C/51/2022).

44. Správny súd následne posúdil prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí), ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, čo však nie je prípad tu súdnej veci, nakoľko predmetom prieskumu v dovolacom konaní malo byť rozhodnutie o odmietnutí odvolania žalobcu. Navyše, prípustnosť dovolania je v zmysle § 421 ods. 2 CSP explicitne vylúčená okrem iného aj v prípade, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (§ 357 písm. d) CSP).

45. Prípustný predmet je jednou z troch objektívnych podmienok prípustnosti dovolania (a) prípustný predmet, b) lehota na podanie dovolania, c) náležitosti dovolania), ktoré dovolací súd prioritne posudzuje, pričom absencia tejto základnej podmienky má za následok odmietnutie dovolania dovolacím súdom (§ 447 písm. c) SSP) a teda neúspech dovolateľa. Uvedené preto odôvodňuje správnosť záveru žalovaného o zjavnej bezúspešnosti prípadného dovolania žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č.k. 3Co/56/2023-506 zo dňa 03. októbra 2023.

46. Je potrebné dodať, že v súvislosti s posudzovaním otázky zrejmej bezúspešnosti sporu nie je žiaduce, aby zodpovedný orgán prejedikoval možný výsledok sporu z vecnej stránky a tým zasahoval do právomoci súdu, preto zamietnutie žiadosti o poskytnutie právnej pomoci bude prijateľné iba v zrejmych prípadoch, napr. uplynutie prekluzívnej lehoty (právny názor vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sžo/55/2016 zo dňa 28. marca 2018). Správny súd je toho názoru, že zrejme posúdenie absencie objektívnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 420 a § 421 CSP nie je zásahom do právomoci odvolacieho súdu a naopak oprávňuje žalovaného na túto skutočnosť pri rozhodovaní o žiadosti žalobcu o poskytnutie právnej pomoci prihliadať.

47. Pretože vo veci dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania žalobcu proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia vydaného v prospech žalobcu, ktoré mienil žalobca viesť pred dovolacím súdom, bola z vyššie uvedených dôvodov identifikovaná jeho zrejma bezúspešnosť, žalobca nesplnil jednu z troch kumulatívnych podmienok pre priznanie nároku na právnu pomoc. Nakoľko priznanie nároku na právnu pomoc v zmysle § 6 ods. 1 zákona o právnej pomoci je podmienené splnením všetkých troch zákonných podmienok, nesplnenie hoci len jednej z týchto podmienok je dôvodom pre zamietnutie nároku na poskytnutie právnej pomoci. Z uvedeného dôvodu nebolo ďalej potrebné, aby sa žalovaný zaoberal splnením zákonných podmienok podľa § 6 ods. 1 písm. a), c) zákona o právnej pomoci.

48. Správny súd na záver dodáva, že „Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného

súdu základné práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 111/2017-17 zo dňa 08. marca 2017). Rozhodnutie, ktorým sa žalobcovi nepriznáva nárok na právnu pomoc neznamená, že sa mu bráni v uplatňovaní jeho práv na súde, ale len to, že mu trovy advokáta neuhradí štát zo štátneho rozpočtu, a musí ich znášať sám z vlastných zdrojov. Uvedené korešponduje s čl. 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého zákon ustanoví podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane, čo znamená, že toto právo je viazané na určité podmienky a nie je neobmedzené.

49. K návrhu žalobcu uvedenému v žalobe, aby boli v konaní vypočutí zamestnanci žalovaného, Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, sudcovia Krajského súdu v Prešove a pod. správny súd uvádza, že tento dôkaz nevykonal, nakoľko úlohou súdov v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy pri zisťovaní skutkového stavu, ale len preskúmať zákonnosť ich rozhodnutí, teda v tom, či príslušné orgány verejnej správy pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Nad rámec uvedeného správny súd dodáva, že z návrhu na vykonanie dôkazu ani nebolo zrejmé, k akým skutočnostiam súvisiacim s napadnutým rozhodnutím sa mali svedkovia vyjadriť.

50. Správny súd má za to, že žalovaný v predmetnom prípade dostatočne zistil skutkový stav na právne posúdenie veci, správne tento stav posúdil a v rámci zákonom danej kompetencie (nezasiahol do právomoci dovolacieho súdu a neprejudikoval tak súdne rozhodnutie) uzavrel, že žalobca, keďže nepreukázal splnenie zákonných podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci, nemá nárok na priznanie tohto nároku z dôvodu zrejmej bezúspešnosti sporu. Súd preto rozhodnutie žalovaného posúdil ako vecne správne a zákonné, a žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

51. O trovách konania rozhodol súd podľa § 167 a nasl. SSP tak, že účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože žalobca nemal vo veci celkom ani sčasti úspech, a preto nemá právo na náhradu trov konania, a žalovanému voči žalobcovi nevznikli dôvodne vynaložené trovy konania, ktoré by bolo možné od žalobcu spravodlivo požadovať.

52. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Správneho súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať na Správnom súde v Košiciach v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia správneho súdu (§ 443 ods. 1 v spojení s § 444 ods. 1 SSP). Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“) a návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 1, 2 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,

- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Sťažnostné body podľa písm. g) až i) sťažovateľ vymedzí tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podanie pred správnym súdom (§ 440 ods. 1, 2 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ak ide o konanie o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d) SSP; ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1, 2 SSP).